

NOM MATÈRIA :	AUTONOMIA PERSONAL I SALUT INFANTIL
GRUP:	1r DIÜRN i VESPERTÍ

1. INTRODUCCIÓ GENERAL

Aquest mòdul té com a objectiu aprofundir en la formació que, com a futurs educadors i educadores infantils, faci possible respondre de forma precisa a les necessitats primàries de l'infant, respecte a l'alimentació i nutrició, higiene i descans, segons les edats i circumstàncies de cada infant.

A partir de l'aplicació de la LOE el mòdul inclou, dins la càrrega lectiva 5 hores de teoria en català, més **3 hores pràctiques d'anglès**, al llarg de la setmana. Durant el curs s'efectuaran diferents activitats i pràctiques en anglès de les unitats explicades.

2. UNITATS DIDÀCTIQUES I CONTINGUTS

Continguts:

Bloc I. **DESENVOLUPAMENT, NUTRICIÓ I ALIMENTACIÓ**

Unitat 1. El desenvolupament infantil de 0 a 6 anys

- Creixement de 0 a 6 anys
- Desenvolupament infantil de 0 a 6 anys.
- Instruments i paràmetres de control.
- Concepte de maduració.
- Identificació dels trastorns més freqüents en el desenvolupament infantil.

Unitat 2. La nutrició infantil

- Introducció conceptual: alimentació versus nutrició.
- Els nutrients i necessitats nutricionals. Bioquímica de la nutrició.

Unitat 3. L'alimentació infantil

- Característiques de l'alimentació de 0 a 6 anys.
- L'alimentació saludable a cada etapa i individualitats (dietes, menús i racions). La piràmide nutricional.
- Trastorns i malalties relacionats amb l'alimentació (trastorns, intoleràncies i al·lèrgies).
- El menjador infantil com a espai educatiu.
- Hàbits alimentaris (fites de cada edat, adquisició i dificultats d'aprenentatge).
- Paper de la coordinació amb les famílies en l'adquisició d'hàbits.
- Seguretat, qualitat i higiene alimentària.
- Aplicació de tècniques per a l'alimentació infantil.

Bloc II. **ATENCIÓ I CURA DEL SON I LA HIGIENE**

Unitat 4. El son infantil i el descans

- Fisiologia del son.
- Necessitats de son. Equilibri activitat-descans-son i pautes saludables del son.

- Planificació del son al centre infantil.
- Hàbits i implementació.
- Identificació dels trastorns del son.

Unitat 5. La higiene

- Higiene i la relació amb la salut.
- Higiene corporal a les diferents etapes.
- Cura de la imatge corporal: Higiene en el vestuari, calçat i altres objectes d'ús personal.
- Higiene alimentària.
- El control d'esfínters.
- Higiene al centre de salut.
- Problemes, alteracions i trastorns relacionats amb la higiene.

Bloc III. ADQUISICIÓ D'HÀBITS D'AUTONOMIA PERSONAL

Unitat 6. L'adquisició d'hàbits a la infància

- L'autonomia personal en la infància: de la rutina a l'hàbit. Necessitat de l'hàbit i relació amb les habilitats amb l'autonomia infantil.
- Programació de l'adquisició d'hàbits d'autonomia personal: condicions prèvies a tenir en compte, pautes o fases en l'aplicació.
- L'entorn d'aprenentatge d'hàbits: a l'escola infantil i als serveis no formals.
- Valoració de l'autonomia personal en el desenvolupament integral de l'infant. Valoració del paper dels adults en l'adquisició de l'autonomia personal dels infants.
- Valoració de les necessitats infantils com a eix de l'activitat educativa.

Unitat 7. Hàbits a desenvolupar a la infància

- Hàbits relacionats amb l'alimentació.
- Hàbits relacionats amb el descans i l'exercici.
- Hàbits relacionats amb la higiene (general, salut dental i control d'esfínters).
- Hàbits relacionats amb la vida quotidiana.
- Hàbits relacionats amb la socialització.
- Organització d'espais, instal·lacions i materials per a la satisfacció de les necessitats bàsiques i l'adquisició d'hàbits.
- Conflictes i trastorns relacionats amb l'adquisició d'hàbits d'autonomia personal.

Bloc IV. INTERVENCIÓ EN SITUACIONS DE SALUT

Unitat 8. La salut en l'educació infantil

- Concepte de salut.
- Determinants i indicadors personals i socials implicats al procés de salut/malaltia.
- Instruments per al control i atenció de les necessitats bàsiques i interpretació dels mateixos.

Unitat 9. L'educació per a la salut

- Prevenció de malalties transmissibles.
- Promoció de la salut i estils de vida saludable. Valoració de les necessitats bàsiques com a moment educatiu.

- L'escola com a promotora d'hàbits saludables.
- L'adult com a referent de seguretat.
- L'educació per a la salut al currículum d'educació infantil.

Unitat 10. Prevenció d'accidents infantils

- Els accidents infantils i les causes segons l'edat a les societats desenvolupades.
- Prevenció i seguretat en l'atenció de les necessitats bàsiques. Anàlisi de riscos, punts de control crítics i factors que influeixen. Epidemiologia. Vacunació.
- La prevenció d'accidents (segons lloc, edat,...).
- Paper de l'educador/a en la prevenció de riscos relacionats amb la salut i la seguretat infantils.

Unitat 11. Les malalties infantils

- Les malalties infantils.
- Les malalties infantils més freqüents.

Unitat 12. Protocols d'actuació

- Signes d'alarma i indicadors de risc per a la salut o seguretat infantil.
- Pautes i protocols d'intervenció davant malalties.
- Intervenció en situacions d'especial dificultat.
- Informes: estructura i elaboració.

3. TEMPORITZACIÓ

AVALUACIÓ	UNITATS PROGRAMADES
PRIMERA	UT 1, 2, 3 i 4
SEGONA	UT 5, 6, 7 i 8
TERCERA	UT 9, 10, 11 i 12

4. CRITERIS D'AVAUACIÓ I QUALIFICACIÓ

Informació general del cicle formatiu en modalitat presencial:

L'assistència és obligatòria i és un requisit per poder ser avaluat/da.

L'alumnat que hagi superat el 10% de faltes continuades d'assistència no justificades, o el 15% de faltes discontinues d'assistència no justificades, no podrà continuar el mòdul corresponent i haurà de sol·licitar la baixa per no perdre la convocatòria.

El funcionament dels cicles formatius presencials (nombre de convocatòries, matrícula en modalitats combinades...) ve recollit a *l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 13 de juliol 2009 per la qual es regula el funcionament i organització dels cicles formatius de formació professional del sistema educatiu que s'imparteixen d'acord amb la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, dins l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes, en la modalitat d'ensenyament presencial.*

La competència comunicativa serà avaluada a cada un dels mòduls. La valoració positiva de la comprensió i expressió, tant oral com escrita, serà requisit per superar el mòdul. També es valorarà l'ús del llenguatge inclús des d'una perspectiva coeducativa. El professorat aportarà les eines necessàries per facilitar que l'alumnat evolucioni favorablement en aquests aspectes.

La nota final de cada avaluació serà el resultat de la ponderació de les diferents tasques avaluables realitzades durant aquest període. Les tasques englobaran tant coneixements, procediments com actituds (autonomia, innovació, organització del treball, responsabilitat, relació interpersonal, treball en equip i resolució de problemes, puntualitat), que contribuiran a assolir els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials del mòdul.

Les tasques avaluables podran incloure entre d'altres: casos pràctics, proves escrites, treballs individuals i en petit grup, exposicions orals, simulacions, debats, anàlisi de documents, activitats quotidianes d'aula, sortides, ...

El professorat del mòdul informarà a l'alumnat, a l'inici de cada avaluació i/o unitat, quines tasques s'han de superar obligatòriament, amb una nota mínima de 5 punts, per poder ser ponderada amb la resta de tasques de l'avaluació i quines seran ponderables independentment de la qualificació obtinguda. També s'informarà a l'alumnat del percentatge establert per a cadascuna de les tasques avaluables, tenint en compte els criteris de flexibilitat i dinamisme de les programacions d'aula.

Per aprovar el mòdul en cada avaluació s'haurà d'obtenir un mínim de 5 punts com a mitjana ponderada de totes les tasques avaluables realitzades.

La nota de l'avaluació ordinària serà la mitjana obtinguda a cadascuna de les avaluacions. Per superar el mòdul caldrà obtenir un mínim de 5 punts a la nota final.

El professorat informarà dels terminis per al lliurament de les tasques que es vagin realitzant. Si un alumne/a no lliura el tasca en el termini establert, i si el tipus de tasca ho permet, disposarà d'una setmana com a màxim per presentar-la, amb una penalització del 20% de la nota de la tasca.

Si en aquest termini d'una setmana no es lliura la feina es considerarà suspesa. Aquesta nota farà mitjana, sempre i quan aquesta tasca no s'hagi establert que s'ha de superar per poder ser ponderada amb la resta de tasques.

L'alumnat que no participi en les feines i tasques d'aula per falta d'assistència no justificada serà qualificat en aquestes com a suspès. Aquesta nota farà mitjana, sempre i quan aquestes feines o tasques no s'hagin establert que s'han de superar per poder ser ponderades amb la resta de notes.

En cas d'absència justificada el professorat podrà decidir la tasca o feina substitutòria, si n'és el cas.

Les qualificacions de cada avaluació i finals es conformaran a partir de:

- **PROVES ESCRITES:** tindran una aportació del 50% a la nota de cada avaluació.
- **TREBALLS I ACTIVITATS D'AULA (anglès-català):** tindran una aportació del 50% a la nota. Es faran treballs, presentacions, activitats, simulacions,... en anglès (25% de la nota) i en català (25% de la nota).

L'avaluació de la **part d'anglès** haurà de ser positiva, **mínim 5, per poder accedir a l'examen escrit del mòdul**. S'avaluarà la **competència d'escriptura** (tant manuscrita com fent ús de processador de textos) i **expressió oral** en català/castellà i anglès. **Les mancances en aquestes competències podran suposar la no superació per part de l'alumnat de les proves escrites, treballs i activitats d'aula.**

5. RECUPERACIONS:

Recuperacions finals (Juny):

L'alumnat que no hagi superat alguna de les 3 avaluacions, sempre que no contradigui el marc legal establert a l'efecte, realitzarà la recuperació de l'avaluació o avaluacions suspeses al mes de juny (dates a determinar).

En el cas que suspengui més d'una avaluació i vulgui recuperar-les al mes de juny, haurà d'aprovar cadascuna de les avaluacions suspeses perquè pugui fer mitjana.

El professorat determinarà, per cada alumne/a, el programa individualitzat de recuperació (proves, treballs, lectures addicionals...), atenent els objectius assolits durant el curs; per tant es tindran en compte les qualificacions obtingudes durant el curs acadèmic per calcular la nota final del mòdul.

Quan un alumne/a fa la recuperació d'una prova escrita, la nota màxima que pot obtenir és un 6. La nota que s'obté és la que es comptabilitza per fer la mitja, i quan un alumne/a ha de recuperar un treball, la nota màxima que s'obté és un 5.

Convocatòria extraordinària de setembre:

Al mes de setembre tindrà lloc la convocatòria extraordinària per a aquells alumnes que no hagin superat el mòdul al mes de juny, només tindran dret a la convocatòria no presencial de setembre l'alumnat que promoció a segon. Per tenir-hi dret, l'alumne/a no ha de tenir pendent d'aprovar una càrrega lectiva superior a les 330 hores (això vol dir, que els mòduls suspesos o pendents de cursar, no poden superar en el seu conjunt les 330 hores).

La convocatòria extraordinària de setembre està condicionada a la proposta de l'equip docent realitzada en la corresponent sessió d'avaluació, valorant si amb aquesta convocatòria l'alumne/a tindrà possibilitat d'assolir les competències pròpies d'aquest mòdul.

Per aprovar en la convocatòria extraordinària de setembre, cal treure un 5 de nota mínima en totes les proves, treballs o activitats que se li hagin requerit en aquesta convocatòria. La nota d'aquestes proves, treballs o activitats serà la nota corresponent a la convocatòria extraordinària.

Si l'alumne/a ha de recuperar:

- L'apartat d'examen: serà un examen de tot el mòdul.
- La part de treballs, l'equip docent decidirà quin ha de ser el treball de recuperació a realitzar.

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

El professorat donarà el material necessari per tal de treballar els continguts.

NO ES NECESSARI COMPRAR CAP LLIBRE DE TEXT.

Llibres de text:

- Bruguera, J., i Corbí, M. E. (2013). Autonomia Personal i Salut Infantil. Madrid: MacMillan. ISBN 9788415656807.
- Cepeda, P., Fernández, P., i Vélez, R. (2010). Autonomía personal y salud infantil. Madrid: Santillana. ISBN 9788429489484.
- La Haba, M. A., Cano, M. C., i Rodríguez, M. Y. (2014). Autonomía personal y salud infantil. Madrid: McGraw- Hill. ISBN 9788448184414.
- Palomar, M., Muñoz, L., Nus, P., i Arteaga, L. (2014). Autonomia personal y Salud Infantil. Barcelona: Altamar. ISBN 9788415309796 (CAST 2014) o 2014 ISBN 9788415309802 (CAT 2014).
- Rodríguez, A., Zehag, J. Y., i Margarita, F. (2018). Autonomía personal y salud infantil. Madrid: Editex. ISBN 9788497713849.

Llibres per a temes concrets:

- Estivill, E., i Béjar, S. (2006). Duérmete niño. Madrid: Debolsillo. ISBN 9788497592598.
- Jové, R. (2007). Dormir sin lágrimas. Edit. La esfera de los libros. ISBN 9788493210335.
- Estivill, E., i Domènech, M. (2009). ¡A comer! Método Estivill para enseñar a comer. Madrid: Debolsillo. ISBN 9788483469767.
- Estivill, E., i Sáenz de Tejada, Y. (2008). Juguem! Activitats per ensenyar bons hàbits als nens. Barcelona: Debolsillo. ISBN 9788483466742.

- Ferrerós, M. L. (2008). Adiós al Pañal. Madrid: Planeta Prácticos. ISBN 9788408079064.
- Carmen, L. M., et al. (2004). Educación para la salud: la alimentación. Barcelona: Graó. ISBN 9788478273249.
- Goebel, W., i Glöckler, M. (2007). Pediatría para la familia. Barcelona: Herder. ISBN 9788425423673.
- García-Tornel, S., i Gaspà, J. (2007). Treballem, qui tindrà cura del nostres fills? Barcelona: Edebé. ISBN [9788423683024](#).

Contes

- Càmara, S. (2003). Adéu, bolquer! Badalona: Parramon. ISBN 9788434240117.
- Prats, J., i García, G. (2004). A dormir! Badalona: Parramon. ISBN 9788434240261.
- Peris, C. (2005). No em vull banyar. Barcelona: Combel. ISBN 9788478648375.
- Rius, R. (2005). No vull anar a dormir. Barcelona: Combel. ISBN 9788478648382.
- Ross, T. (2002). Renta't les mans! Barcelona: Cruïlla. ISBN 978846611066.

Blog amb vídeos i articles: <http://manucaldo.blogspot.com>

Pàgines web

- La OMS (Organització Mundial de la Salut) : www.who.int/es/
- www.unicef.es
- www.alimentaciónynutrición.org
- www.supersaber.com/digestivo.htm
- <http://portalsalut.caib.es>
- www.5aldia.com
- www.diabetesjuvenil.com
- Cadires de cotxe homologades per a nins: www.dgt.es
- Asociación Española de Pediatría de Atención Primaria : www.aepap.org.
- Guía para la prevención de accidentes en centros escolares: www.madrid.org